

PÉNZESNÉ KÓNYA ERIKA

A NÖVÉNYEK KOMMUNIKÁCIÓJÁNAK OKTATÁSA: HOGYAN GYŐZHETJÜK LE A NÖVÉNYVAKSÁGOT?

*tanszékvezető egyetemi docens, EKKE TTK Növényteni és Növényélettani Tanszék,
EKKE TTK Természettudományos Élménypedagógia Kutatócsoport (TÉK)
konya.erika@uni-eszterhazy.hu*

A növények oktatásának módszertana a biológia tárgykörébe tartozik, de valójában egy olyan, integrált természettudományos modellként értelmezhető, melyben fizikai, kémiai és biológiai ismeretek integrálását végezhetjük el, miközben teszünk a növények megismeréséért is, amire több okból egyre nagyobb szükségünk van: A növényekkel kapcsolatos helytelen vagy hiányos ismeretek gyengítik az egészséges életmódra, környezettudatosságra nevelés hatékonyságát. A nem megfelelő növényalkalmazás csökkentheti az urbanizációs hatások csillapításának sikerességét, a helyreállítási programok hatékonyságát. A növényeket unalmasnak ítéelő fiatalok és felnőttek még kevésbé foglalkoznak ennek az élőlénycsoportnak a megismerésével, ami növényvaksághoz, a növények hiányos, elégtelen ismeretéhez vezet. Egy olyan módszer kidolgozását vállaltam, amelynek alapjai már régen ismertek a természettudósok, ökológusok és botanikusok számára, de kis reprezentáltságú az oktatás módszertanban: a növények elektrofiziológiai reakcióit alakítjuk át hallható hangjelekké egy már kész, kereskedelemben is kapható eszköz segítségével. Ezzel nemcsak azt érzük el, hogy a növény mint teljes egész jelenik meg a tanulók előtt, melynek válaszreakciói is érzékelhetők, hanem jobban megértjük a környezeti változások és a növények válaszainak rendszerét, a növények kommunikációját. A bemutatóban több növényfaj mutat érzékelhető, mérhető reakciót úgy, hogy nem módosítjuk, nem tesszük ki drasztikus változásoknak, vagy fordítva: megfigyelhetjük ugyanazon a mérhető alapon a változások hatását egy-egy növényre. A módszer kültéri és benti bemutatókra is alkalmas, melyet videók készítésével egészíthetünk ki, és kísérleteket is tervezhetünk a segítségével. Megérthetjük a bemutató kapcsán, hogy életünk, ugyanúgy, mint a növények élete, a Földön és közvetlen környezetünkben az együttélési kapcsolatokról, azok minőségétől függ.

Kulcsszavak: *növényvakság, kommunikáció, növényismeret, környezettudatosság, elektrofiziológia*